

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Návrh zákona o životnom partnerstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov predkladá poslanec Národnej rady Slovenskej republiky Tomáš Valášek.

Cieľom navrhovanej právnej úpravy je dať všetkým párom na Slovensku, ktoré nechcú alebo nemôžu uzavrieť manželstvo, možnosť právneho uznania ich zväzku a tým dosiahnuť zlepšenie životnej a právnej situácie a postavenia v spoločnosti ich samých a ich detí. Slovensko dlhodobo situáciu dotknutých párov ignoruje a tým udržuje právny a spoločenský stav, v dôsledku ktorého sú páry rovnakého pohlavia prehlíadané, diskriminované a vystavené neprímeraným a neodôvodneným prekážkam. Mnohé páry rovnakého pohlavia sa delia o rovnaké povinnosti ako zosobášené páry. Bez právneho uznania štátom však nedostávajú žiadnu ochranu pre svoje rodiny ako zosobášené páry. Bez právneho uznania sú páry rovnakého pohlavia a ich deti ukrátené nielen o desiatky práv, ale nemôžu prevziať ani záväzky za vzájomnú starostlivosť a starostlivosť o svoje deti. Chýba im aj spoločenské uznanie a prijatie. Navrhovaný zákon v tomto smere môže doceliť zmenu, ktorá mnohým ľuďom na Slovensku zlepší životnú situáciu a zabezpečí právnu ochranu.

Inštitút životného partnerstva bude otvorený všetkým párom, a to bez ohľadu na pohlavie osôb, ktoré pár tvoria. Inštitút životného partnerstva tak pomôže nielen párom rovnakého pohlavia, ale aj párom odlišného pohlavia, ktoré si z rôznych dôvodov neželajú uzavrieť manželstvo, avšak chcú mať možnosť inej formy právneho uznania ich zväzku a zabezpečenia právnej ochrany.

Medzi hlavné faktory podporujúce zavedenie inštitútu životného partnerstva na Slovensku patria:

1. Zabezpečenie dodržiavania minimálneho európskeho štandardu ľudských práv

Súčasný stav právneho nevidenia párov rovnakého pohlavia má za následok porušovanie ľudských práv a základných slobôd osôb, ktorých sa tento stav priamo dotýka. Táto skutočnosť vyplýva nielen z analýzy právnej situácie LGBTI ľudí na Slovensku, ale aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej ako „ESLP“). Už v prípade *Oliari* a ďalší proti Taliansku¹ rozhodol ESLP, že Taliansko porušuje právo na rodinný život v zmysle Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej ako „Dohovor“), keď párom rovnakého pohlavia neumožňuje prístup k žiadnemu právnemu zväzku. Tento záver ESLP potvrdil a ďalej rozvinul aj v aktuálnom rozhodnutí *Fedotova* a ďalší proti Rusku², v ktorom uzavrel, že dokonca ani spoločenský konsenzus a verejná mienka nie sú rozhodujúce pre posúdenie práv menšín a povinnosti štátu zabezpečiť právnu ochranu párom rovnakého pohlavia. Súd uznal, že

¹ <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-156265>

² <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-211016>

Rusko má priestor pre posúdenie a voľbu najvhodnejšej formy uznania zväzkov párov rovnakého pohlavia berúc do úvahy sociálny a kultúrny kontext, ale má pozitívny záväzok nejakú formu právneho uznania prijať (ako príklady súd uvádza - *civil partnership, civil union, or civil solidarity act*). Inými slovami to znamená, že ESLP potvrdil, že zmluvné štáty Dohovoru majú povinnosť zabezpečiť párom rovnakého pohlavia právnu ochranu v podobe nejakej formy právneho uznania ich zväzku. Právne uznanie párov rovnakého pohlavia formou životných (registrovaných) partnerstiev tak tvorí v Európe minimálny štandard ochrany ich rodinného a súkromného života. 16 európskych krajín garantuje vyšší štandard vo forme rovného prístupu k manželstvu, kým Slovensko patrí medzi posledné štáty Európskej únie, ktoré nemajú žiadnu právnu úpravu pre páry rovnakého pohlavia.

Na tento neželaný stav právneho nevidenia párov rovnakého pohlavia dlhodobo poukazovala aj verejná ochrankyňa práv prof. Patakyová, ktorá ešte v roku 2017 (pred rozhodnutím Fedotova a ďalší proti Rusku) vo svojom stanovisku³ uviedla: „Právne uznanie spoložitia párov rovnakého pohlavia je významnou praktickou ľudskoprávnou problematikou riešenou v rámci práva na súkromný a rodinný život. Úroveň ochrany takéhoto spoložitia sa v členských štátoch Rady Európy zvyšuje, čo vplyva na úroveň zvyšovania „sily“ tohto práva. Z judikatúry ESLP, z vývoja po dôležitom rozhodnutí *Oliari v. Taliansko* a zároveň z parametrov dôležitých pre konštatovanie pozitívneho záväzku pre uznanie takéhoto spoložitia (napr. výskum verejnej mienky svedčiaci pre zabezpečenie istej úrovne uznania a ochrany) možno vyvodiť, že faktická právna absencia uznania spoložitia párov rovnakého pohlavia, takpovediac „právne nevidenie“ týchto párov, nerešpektuje ľudskoprávne záväzky Slovenskej republiky.“.

2. Pomoc deťom vyrastajúcim s rodičmi rovnakého pohlavia

Navrhovaná právna úprava má za cieľ pomôcť aj deťom vyrastajúcim s rodičmi rovnakého pohlavia, a to vďaka inštitútu osvojenia životným partnerom rodiča maloletého dieťaťa. Ide teda o situácie, ktoré sa týkajú detí už vyrastajúcich s rodičmi rovnakého pohlavia, z ktorých však vzhľadom na aktuálnu právnu úpravu je iba jeden považovaný v zmysle zákona za rodiča a je zákonným zástupcom dieťaťa. Dieťa žijúce s rodičmi rovnakého pohlavia sa na Slovensku ocitá v porovnaní s deťmi s rodičmi odlišného pohlavia vo výrazne nevýhodnej právnej situácii (napr. nemá zákonom garantovanú vyživovaciu povinnosť druhého rodiča, má nárok dediť zo zákona iba po jednom rodičovi, rodičia sa nemôžu prestriedať na rodičovskej dovolenke, ani v prípade choroby dieťaťa, nemá nárok na sirotsky dôchodok v prípade úmrtia druhého rodiča, v prípade úmrtia biologického rodiča sa dieťa ocitá v riziku straty domova a druhého rodiča). Takáto situácia očividne nie je v najlepšom záujme dieťaťa a navrhovaný zákon má tento neželaný stav odstrániť.

3. Zlepšenie života LGBTI ľudí

---

³ <https://www.vop.gov.sk/stanovisko-k-problematike-pr-va-p-rov-rovnan-ho-pohlavia-na-uznanie-ich-vz-ahu-v-pr-vnom-poriadku-sr>

Podľa Celoslovenského LGBT prieskumu Inikost⁴ zákonnú možnosť, aby páry rovnakého pohlavia uzavreli životné partnerstvo, podporuje 96,8 % respondentov a respondentiek. Podľa 61,4 % respondentov a respondentiek by zlepšilo život LGBTI ľudí na Slovensku možnosť vziať sa alebo uzavrieť životné partnerstvo. Z uvedených dát je zrejme nielen úplná podpora životného partnerstva zo strany LGBTI ľudí, ale aj potenciál tejto právnej úpravy zlepšiť život LGBTI ľudí na Slovensku. Zároveň sa ukazuje, že existuje skupina obyvateľstva, ktorá chce dobrovoľne na seba prevziať záväzky vyplývajúce zo spoločného života (vyživovaciu povinnosť a pod.) a štát im to nechce umožniť. Iniciatíva na prijatie zákona opakovane a dlhodobo vychádza priamo z organizácií zastupujúcich LGBTI menšinu: Ganymedes v 90. rokoch minulého storočia, Iniciatíva Inakost' 2000 a 2007, platforma viac ako 40 mimovládnych organizácií pod názvom Životné partnerstvo⁵ od roku 2015.

4. Pomoc párom odlišného pohlavia

Zavedenie inštitútu životného partnerstva významne pomôže nielen párom rovnakého pohlavia, ale aj párom odlišného pohlavia, ktoré z rôznych dôvodov nechcú uzavrieť manželstvo (napr. ľudia po rozvoде, ktorí nechcú vstupovať do ďalšieho manželstva). Pre dotvorenie obrazu je možné poukázať na dostupné dáta z Francúzska, ktoré má uzákonený obdobný inštitút pre všetky páry (*pacte civil de solidarité*). K roku 2019 vo Francúzsku uzavrelo tento zväzok (*pacte civil de solidarité*) 8 356 párov rovnakého pohlavia a 188 014 párov odlišného pohlavia. To znamená, že v 95,74 % prípadov využívajú tento inštitút páry odlišného pohlavia a necelých 5 % páry rovnakého pohlavia, ktoré majú vo Francúzsku prístupné už aj manželstvo.

5. Inštitút životného partnerstva podporuje väčšina slovenskej spoločnosti

Podľa prieskumov realizovaných agentúrou AKO v roku 2019⁶ a agentúrou FOCUS v roku 2015⁷ podporuje zavedenie životného partnerstva pre všetky páry väčšina slovenskej spoločnosti. V priebehu skúmaných rokov podpora pre životné partnerstvo dokonca narástla z 50,4 % (2015) na 57 % (2019). Otázka adresovaná respondentom a respondentkám pritom explicitne odkazovala aj na páry rovnakého pohlavia, konkrétne „Všetky páry, ktoré nechcú alebo nemôžu vstúpiť do manželstva, vrátane párov rovnakého pohlavia, by mali mať možnosť uzavrieť životné partnerstvo ako zväzok uznaný štátom“.

Pre úplnosť však uvádzame, že v kontexte rozhodnutia Fedotova a ďalší proti Rusku nie je pri posúdení pozitívneho záväzku štátu zabezpečiť ochranu práva na rodinný život v prípade párov rovnakého pohlavia prostredníctvom právneho uznania ich zväzku relevantný postoj väčšinovej spoločnosti. Pozitívny záväzok štátu totižto vychádza priamo z jeho ľudskoprávných záväzkov. Tento argument teda uvádzame len pre účely dotvorenia celkového obrazu, keďže sa často používa opačný argument o „nepripravenosti slovenskej spoločnosti“.

---

⁴ <https://inakost.sk/sprava-z-celoslovenskeho-lgbt-prieskumu-2017/>

⁵ <http://www.zivotnepartnerstvo.sk/>

⁶ <https://duhovypride.sk/index.php/prieskum2019/>

⁷ <http://www.zivotnepartnerstvo.sk/oznamy/2015-10-07-zivotne-partnerstvo-ma-podporu-vacsiny>

Tento argument však nielenže nevychádza z reality, ale nie je v kontexte potreby uzákonenia životného partnerstva ani relevantný.

6. Zabránenie odchodu ďalších LGBTI ľudí do zahraničia

Nie je žiadnym prekvapením ani novinkou, že mnohí LGBTI ľudia odchádzajú do zahraničia aj z dôvodu zlého právneho a spoločenského postavenia LGBTI ľudí na Slovensku. Odchádzajú do krajín, kde sa cítia rovnoprávni a kde môžu plnohodnotne naplňovať svoje partnerské vzťahy a rodinný život. Slovensko tak prichádza o ekonomický a spoločenský potenciál, ktorý by dotknutí ľudia mohli naplňovať na Slovensku, keby neboli nútení k odchodu do zahraničia. Návrh zákona môže prispieť k tomu, aby sa počet LGBTI ľudí odchádzajúcich do zahraničia znížil, z čoho môže Slovensko ekonomicky a spoločensky benefitovať.

7. Zvýšenie konkurencieschopnosti Slovenska

V poslednom rade má predložený návrh zákona potenciál zvýšiť konkurencieschopnosť Slovenska pri získavaní kvalifikovanej pracovnej sily, keďže neuznávanie rodinného stavu párov rovnakého pohlavia je bariérou pri voľnom pohybe pracovnej sily. LGBTI ľudia z krajín, v ktorých je ich právne a spoločenské postavenie na oveľa vyššej úrovni môžu a majú obavy z prípadného presťahovania sa na Slovensko, keďže sa obávajú, že napríklad stratia právnu ochranu, ktorú im poskytuje manželstvo či iná forma zväzku párov rovnakého pohlavia v ich domovskej krajine. Túto otázku otvorili napríklad aj zamestnanci a zamestnankyne Európskej liekovej agentúry (EMA), keď sa rozhodovalo o jej presídlení z Londýna po Brexite. Časť zamestnancov EMA nechcela ísť na Slovensko, do krajiny, ktorá nechráni práva párov rovnakého pohlavia. Šéf agentúry Guido Rasi dostal list, v ktorom zamestnanci a zamestnankyne vyjadrili svoje obavy, že nová krajina, kde má agentúra sídliť, nebude uznávať ich práva alebo práva ich partnera. *„Dôsledkom by bolo, že LGBT zamestnanci by riskovali, že stratia základné práva spojené s ich manželstvom alebo registrovaným partnerstvom.“* List zamestnanci a zamestnankyne adresovali aj šéfom Európskeho parlamentu, Európskej komisie a Európskej rady.

Predložený návrh zákona upravuje vznik a zánik životného partnerstva, vzájomné práva a povinnosti partnerov. Je založený na tom, že partnerstvo chráni osoby, ktoré sú si navzájom blízke, so všetkými dôsledkami vrátane možnosti odoprieť výpoveď pred orgánmi činnými v trestnom konaní. Životné partnerstvo bude osobným stavom, čím sa mu priznáva oficiálny status v úradnom styku. Osoby v ňom žijúce budú mať vzájomnú vyživovaciu povinnosť, ktorá bude trvať v obmedzenej miere aj po zániku životného partnerstva. Životný partner alebo partnerka bude dediť v prvej dedičskej skupine, bude mať nárok na sociálne zabezpečenie a daňové úľavy, v prípade úmrtia životného partnera alebo partnerky podobne ako v prípade osôb v manželskom zväzku. Životný partner alebo partnerka bude mať prístup k zdravotnej dokumentácii v rovnakom rozsahu ako osoby v manželskom zväzku.

Životné partnerstvo budú môcť uzatvoriť dve osoby staršie ako 18 rokov, a to bez ohľadu na ich pohlavie. Medzi partnermi vznikne bezpodielové spoluvlastníctvo, ktoré budú môcť

vylúčiť spoločným vyhlásením. Návrh obsahuje aj právnu úpravu, ktorá umožní osvojenie životným partnerom alebo partnerkou rodiča maloletého dieťaťa, t.j. obdobne ako v prípade osôb v manželskom zväzku.

Predložený návrh nemá vplyv na rozpočty obcí a vyšších územných celkov, na životné prostredie, na zamestnanosť, podnikateľské prostredie a informatizáciu spoločnosti. Vplyv na rozpočet verejnej správy, na sociálnu inklúziu, rovnosť príležitostí a rodovú rovnosť je uvedený v doložke vybraných vplyvov. Zákon bude mať jednoznačný pozitívny vplyv na rodičovstvo a rodinu.

Predložený návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi a s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

B. Osobitná časť

K § 1

Stanovuje predmet úpravy navrhovaného zákona.

K § 2

Ustanovenie zakotvuje definíciu životného partnerstva a životného partnera, vrátane ich vzájomného postavenia a postavenia voči ostatným ako osôb blízkych v zmysle úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku. Životné partnerstvo je prístupné pre všetky páry, bez ohľadu na pohlavie osôb, ktoré pár tvoria. Životné partnerstvo sa bude považovať za rodinný stav. Zároveň sa v nadväznosti na čl. 2 zákona o rodine („*Spoločnosť všetky formy rodiny všestranne chráni.*“) zdôrazňuje, že rodina založená životným partnerstvom je rovnocennou rodinou vo vzťahu k iným formám rodiny a je rovnako chránená ako iné rodiny.

K § 3

Upravuje spôsob vzniku životného partnerstva, a to súhlasným vyhlásením osôb uzatvárajúcich životné partnerstvo. Ďalej zakotvuje právomoc, pôsobnosť a príslušnosť orgánov, ktorým je zverená právomoc pri uzatváraní životného partnerstva. Na matričnom úrade sa zriadi kniha životných partnerstiev, ktorá sa bude viesť oddelene od knihy manželstiev.

K § 4

Zakotvujú sa okolnosti vylučujúce uzavretie životného partnerstva. Výslovne sa vylučuje dvojité partnerstvo alebo kombinácia životného partnerstva s manželstvom, t.j. je vylúčené, aby jedna osoba mala uzatvorené aj životné partnerstvo, aj manželstvo.

K § 5

Stanovuje povinnosti osôb uzatvárajúcich životné partnerstvo pred jeho uzavretím, pričom sa odkazuje na osobitný predpis, ktorý upravuje podrobnosti k rozsahu požadovaných dokladov a formálnym podrobnostiam postupu pred uzatvorením životného partnerstva. Ďalej sa upravuje, obdobne ako pri uzatváraní manželstva, voľba priezviska životného partnera alebo partnerky.

K § 6

Stanovuje okolnosti, za ktorých životné partnerstvo nevznikne alebo pre ktoré môže byť vyhlásené za neplatné, pričom v prípade pochybností bude rozhodovať súd.

K § 7

Definuje vzájomné práva a povinnosti osôb v životnom partnerstve, ktoré následne majú dosah aj na úpravu vzájomnej vyživovacej povinnosti počas trvania životného partnerstva a po skončení životného partnerstva.

K § 8

Upravujú sa podmienky vzájomného zastupovania sa osôb v životnom partnerstve pri obstarávaní bežných vecí. Osoby v životnom partnerstve sú priamo zo zákona oprávnené sa navzájom zastupovať v bežných veciach. To znamená, že za týmto účelom nepotrebnú plnomocenstvo. Zároveň konanie jedného zo životných partnerov/iek vytvára solidárny záväzok obidvoch životných partnerov/iek.

K § 9

Stanovuje sa vzájomná vyživovacia povinnosť osôb v životnom partnerstve obdobne ako v prípade manželov.

K § 10 a 11

Stanovuje sa vyživovacia povinnosť aj po zániku životného partnerstva obdobne ako u manželov s tým rozdielom, že v prípade životného partnerstva je maximálna doba, na ktorú je možné priznať výživné určená v porovnaní s manželmi kratšia.

K § 12

Zakotvujú sa základné povinnosti týkajúce sa starostlivosti o deti.

K § 13

Stanovujú sa podrobnosti vzniku bezpodielového spoluvlastníctva partnerov, pričom životní partneri/ky majú možnosť bezpodielové spoluvlastníctvo partnerov vylúčiť ešte pred uzavretím životného partnerstva. V prípade, ak bezpodielové spoluvlastníctvo partnerov vylúčili, môžu sa aj počas trvania životného partnerstva rozhodnúť, že chcú, aby bezpodielové spoluvlastníctvo partnerov vzniklo. Vznik bezpodielového spoluvlastníctva partnerov sa zapisuje do knihy životných partnerstiev.

K § 14 až 16

Stanovujú sa podmienky osvojenia životným partnerom alebo partnerkou rodiča maloletého dieťaťa. Ide o riešenie situácie existujúcich rodín a detí v nich vyrastajúcich obdobným spôsobom ako v prípade osvojenia maloletého dieťaťa manželom rodiča. Je v najlepšom záujme dieťaťa, aby malo možnosť mať právne uznaných obidvoch rodičov, s ktorými žije, ktorí sa o neho s láskou starajú a vychovávajú ho.

K § 17

Stanovujú sa tri spôsoby zániku životného partnerstva.

K § 18

Ustanovuje sa úprava zániku životného partnerstva smrťou alebo vyhlásením partnera za mŕtveho.

K § 19

Ustanovujú sa dve možnosti zrušenia životného partnerstva. Na rozdiel od manželstva je životné partnerstvo možné zrušiť aj spoločným vyhlásením o zrušení životného partnerstva.

K § 20

Ustanovujú sa podrobnosti spoločného vyhlásenia životných partnerov/iek, ktorým sa zrušuje životné partnerstvo. Táto skutočnosť sa vyznačí v knihe životných partnerstiev. Zároveň sa zakotvuje povinnosť životných partnerov alebo partneriek podať po zrušení životného partnerstva na súd návrh na úpravu rodičovských práv a povinností v prípade, ak majú spoločné deti. Rovnako sa zakotvuje povinnosť po zrušení životného partnerstva podať na súd návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva partnerov, ak bezpodielové spoluvlastníctvo partnerov vzniklo. V obidvoch prípadoch je stanovená lehota troch pracovných dní.

K § 21

V prípade, ak nedošlo k dohode o zrušení partnerstva, môže životné partnerstve zrušiť aj súd, a to na návrh životného partnera alebo partnerky. Súd zisťuje aj príčiny rozvratu dotknutého vzťahu. Okrem prípadu, ak sa počas súdneho konania dohodnú na zrušení životného partnerstva.

K § 22

Ustanovuje sa postup prinavrátenia predošlého priezviska po zrušení životného partnerstva.

K § 23

Zakotvuje sa interpretačné pravidlo, podľa ktorého sa pre účely životného partnerstva a práv a povinností s ním súvisiacich primerane použijú ustanovenia zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a

o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na komplexnosť dopadov zákona o životnom partnerstve sa zakotvuje interpretačné pravidlo, podľa ktorého sa v osobitných predpisoch (okrem zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) aplikujú práva a povinnosti týkajúce sa manželov obdobne aj na životných partnerov.

Čl. II

K bodu 1

Navrhuje sa doplniť medzi osoby oprávnené uplatňovať právo na ochranu osobnosti v mene fyzickej osoby, ktorá zomrela, aj životného partnera alebo partnerku.

K bodu 2

Navrhuje sa rovnako upraviť premlčanie práv medzi osobami v životnom partnerstve ako medzi manželmi.

K bodu 3

Navrhuje sa medzi osoby blízke definované v Občianskom zákonníku výslovne zahrnúť aj životného partnera alebo partnerku.

K bodu 4

Inštitútu dedičskej nespôsobilosti sa rozširuje aj o životného partnera alebo partnerku.

K bodu 5

Navrhuje sa do prvej dedičskej skupiny zaradiť aj životného partnera alebo partnerku, keďže v zmysle navrhovanej úpravy bude životné partnerstvo rodinným stavom, osoby v životnom partnerstve spolu hospodária, starajú sa o spoločnú domácnosť a deti a majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť.

K bodu 6 a 7

Navrhuje sa do druhej dedičskej skupiny zaradiť aj životného partnera alebo partnerku, keďže v zmysle navrhovanej úpravy bude životné partnerstvo rodinným stavom, osoby v životnom partnerstve spolu hospodária, starajú sa o spoločnú domácnosť a majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť. Životný partner alebo partnerka budú mať nárok na rovnaký dedičský podiel ako manžel alebo manželka.

K bodu 8

Je potrebné vzhľadom na úpravu prvej a druhej dedičskej skupiny upraviť aj znenie ustanovenia týkajúce sa tretej dedičskej skupiny.

K bodu 9

Rozširuje sa rozsah osôb oprávnených prijať plnenie z poisťnej zmluvy aj o životného partnera alebo partnerku.

Čl. III

K bodu 1

Navrhuje sa upraviť podmienky vstupu do manželstva tak, aby bolo potrebné preukázať zánik skoršieho životného partnerstva a predišlo sa tak vzniku neplatného manželstva.

K bodu 2

Medzi podmienky na uzavretie manželstva sa navrhuje doplniť podmienky tak, aby nebolo možné uzavrieť manželstvo s osobou, ktorá je v životnom partnerstve a sankcionovať takéto manželstvo neplatnosťou.

K bodu 3

Navrhuje sa doplniť výnimku v tom zmysle, aby manželstvo nebolo neplatné v prípade, ak skoršie životné partnerstvo zanikne.

K bodu 4

Navrhuje sa doplniť okolnosť, kedy súd rozhodne o neplatnosti manželstva aj v prípade, ak manželstvo bolo uzavreté s osobou, ktorá uzavrela životné partnerstvo a toto životné partnerstvo trvá.

Čl. IV

K bodu 1

Následky prepadnutia majetku sa rozširujú aj na životné partnerstvo, t.j. v prípade rozhodnutia o prepadnutí majetku zaniká bezpodielové spoluvlastníctvo partnerov rovnako ako bezpodielové spoluvlastníctvo manželov.

K bodu 2

Následky zhabania majetku sa rozširujú aj na životné partnerstvo, t.j. zhabanie časti majetku môže súd uložiť aj vtedy, ak páchatel' predmetný majetok nadobudol do bezpodielového spoluvlastníctva partnerov, obdobne ako v prípade bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo došlo k jeho vyporiadaniu a nachádza sa vo vlastníctve životného partnera alebo partnerky.

K bodu 3 a 4

Na účely Trestného zákona je potrebné upraviť pojem blízkych osôb tak, aby zahŕňali aj životného partnera alebo partnerku.

K bodu 5

Vzhľadom na skutočnosť, že v návrhu zákona o životnom partnerstve a tiež v zákone o rodine je vylúčené dvojité životné partnerstvo alebo kombinácia životného partnerstva a manželstva s vážnymi dôsledkami pre rodinný život a život životných partnerov, navrhuje sa rozšírenie skutkovej podstaty trestného činu dvojmanželstva tak, aby pokrývala aj situácie kedy jedna osoba uzavrie dve životné partnerstvá alebo uzavrie aj manželstvo aj životné partnerstvo.

K bodu 6

Navrhuje sa rozšíriť kvalifikovanú skutkovú podstatu trestného činu ohovárania aj na prípady, kedy v dôsledku šírenia nepravdivých údajov dôjde k zrušeniu životného partnerstva.

Čl. V

K bodu 1

Navrhuje sa doplniť možnosť, aby obvinenému mohol zvoliť obhajcu v trestnom konaní aj životný partner alebo partnerka popri iných osobách, ktoré sú považované za blízke osoby obvineného.

K bodom 2 a 3

Navrhuje sa výslovne upraviť možnosť odoprieť výpoveď, ktorou by mohol životný partner alebo partnerka spôsobiť trestné stíhanie druhému životnému partnerovi alebo partnerke, pretože v zmysle navrhovanej úpravy budú životní partneri/ky osoby navzájom blízke v podobnom postavení ako osoby vymenované v tomto ustanovení.

K bodu 4

Navrhuje sa výslovne upraviť možnosť odoprieť výpoveď, ktorou by mohol životný partner alebo partnerka spôsobiť trestné stíhanie druhému životnému partnerovi alebo partnerke aj v prípade oznamovateľa alebo poškodeného aj pred začatím trestného stíhania.

K bodu 5

Navrhuje sa výslovne upraviť, aby životný partner alebo partnerka mohol napadnúť rozsudok súdu odvolaním v prospech obžalovaného.

K bodu 6

Navrhuje sa výslovne upraviť, aby životný partner alebo partnerka mohol napadnúť rozsudok súdu dovolaním v prospech obžalovaného.

Čl. VI

K bodu 1

Výnimka pre určenie príslušnosti v prípade sporov o vyporiadanie spoluvlastníctva manželov sa rovnako upravuje aj pre prípad sporov o vyporiadanie spoluvlastníctva partnerov.

Čl. VII

K bodu 1

Možnosť vstúpiť do začatého konanie zo strany prokurátora sa pre konanie o zrušenie životného partnerstva upravuje rovnako ako pre konanie o rozvod manželstva.

K bodu 2

Následky zmeškania lehoty na podanie odvolania sa pre konania súvisiace so životným partnerstvom upravujú rovnako ako pre konania súvisiace s manželstvom.

K bodu 3

Postup pre prípad predloženia odvolania na rozhodnutie odvolaciemu súdu sa vo vzťahu k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva partnerov upravuje rovnako ako vo vzťahu k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

K bodu 4

Neprípustnosť žaloby na obnovu konania sa upravuje vo vzťahu k životnému partnerstvu rovnako ako vo vzťahu k manželstvu.

K bodu 5

Neprípustnosť dovolania sa upravuje vo vzťahu k životnému partnerstvu rovnako ako vo vzťahu k manželstvu.

K bodu 6

Neprípustnosť dovolania generálneho prokurátora sa upravuje vo vzťahu k životnému partnerstvu rovnako ako vo vzťahu k manželstvu.

K bodu 7

Konanie o povolenie uzavrieť manželstvo sa rozširuje aj o prípady povolenia na uzavretie životného partnerstva.

K bodu 8

Konanie o určenie neplatnosti alebo neexistencie manželstva sa rozširuje aj o prípady neplatnosti alebo neexistencie životného partnerstva.

K bodu 9 a 10

Okruh účastníkov konania o osvojenie sa rozširuje aj o životného partnera alebo partnerku.

K bodu 11

Ustanovuje sa nové konanie o zrušenie životného partnerstva. Upravuje sa miestna príslušnosť súdu, aktívna legitímácia, okruh účastníkov, späťvzatie návrhu, následky neúčasti navrhovateľa na pojednávaní, prerušenie konania a zastavenie konania.

K bodu 12 a 13

Okruh účastníkov konania o dedičstve sa rozširuje aj o životného partnera alebo partnerku, obdobne ako v prípade manželov.

K bodu 14

Okruh dotknutých osôb vo vzťahu k neodkladným úkonom v rámci konania o dedičstve sa rozširuje o životného partnera alebo partnerku.

K bodu 15

Nariadenie pojednávania sa v rámci dedičského práva rovnako upravuje pre uznesenie o bezpodielovom spoluvlastníctve partnerov, ako pre uznesenie o bezpodielovom spoluvlastníctve manželov.

K bodu 16

Konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa rozširuje aj o postup pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva partnerov.

Čl. VIII

K bodu 1

Rozširuje sa okruh osôb, ktoré sa považujú pre účely získania pobytu za rodinného príslušníka štátneho príslušníka tretej krajiny aj o životného partnera alebo partnerku.

K bodu 2

Následky zániku manželstva vo vzťahu k už udelenému prechodnému pobytu sa obdobne rozširujú aj na životné partnerstvo.

K bodu 3

Úprava týkajúca sa dokladu o zabezpečení ubytovania štátneho príslušníka tretej krajiny sa rovnako uplatňuje aj v prípade životného partnera alebo partnerky.

K bodu 4

Lehota 30 dní na rozhodnutie o žiadosti o udelenie prechodného pobytu sa rovnako vzťahuje na životného partnera alebo partnerku v prípadoch, kedy sa doposiaľ vzťahovala na manželov.

K bodu 5

Výnimka pre manžela vo vzťahu k dokladu o zabezpečení ubytovania sa rozširuje aj na životného partnera alebo partnerku.

K bodu 6 až 8

Podmienky udelenia trvalého pobytu na päť rokov sa rovnako rozširujú aj na životného partnera alebo partnerku ako v prípade manželov.

K bodu 9

Upravuje sa postup pre prípad preukazovania uzatvorenia životného partnerstva v zahraničí.

K bodu 10

Preukazovanie finančného zabezpečenia sa upravuje rovnako v prípade životného partnerstva ako manželstva.

K bodu 11

Skrátená lehota 30 dní pre rozhodnutie o žiadosti o udelenie pobytu na neobmedzený čas sa rovnako upravuje životného partnera alebo partnerku.

K bodu 12

Zrušenie trvalého pobytu sa upravuje rovnako v prípade zániku životného partnerstva ako v prípade zániku manželstva.

K bodu 13

Preukazovanie stabilných a pravidelných zdrojov čestným vyhlásením sa upravuje rovnako pre životného partnera alebo partnerku ako pre manželov.

K bodu 14 a 15

Okruh osobných údajov, ktoré je možné spracúvať sa primerane rozširuje aj o údaje životného partnera alebo partnerky.

Čl. IX

K bodu 1 a 2

Rozsah evidencie matriky sa rozširuje aj o životné partnerstvo.

K bodu 3

Matrika sa rozširuje o knihu životných partnerstiev.

K bodu 4

Za verejnú listinu sa ustanovuje aj potvrdenie o uzavretí životného partnerstva a potvrdenie o zrušení životného partnerstva.

K bodu 5

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 6

Finančný príspevok pre matrikára na úhradu zvýšených výdavkov na ošatenie a na úpravu zovňajška sa rozširuje aj na obrad uzatvorenia životného partnerstva.

K bodu 7

Upravuje sa príslušnosť matričného úradu na zápis uzavretia životného partnerstva, zrušenia životného partnerstva a vzniku bezpodielového spoluvlastníctva partnerov.

K bodu 8

Upravuje sa rozsah údajov zapisovaných do novej knihy životných partnerstiev, vrátane lehoty na zápis vzniku bezpodielového spoluvlastníctva partnerov v prípade, ak vzniká neskôr po uzatvorení životného partnerstva.

K bodu 9

Zápis ženského priezviska osoby inej ako slovenskej národnosti bez koncovky slovenského prechýľovania sa rozširuje aj na životnú partnerku.

K bodu 10

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 11

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 12

Okruh osôb, ktoré sa považujú za člena rodiny pre účely zákona o matrikách sa rozširuje aj o životného partnera alebo partnerku.

K bodu 13

Zakotvuje sa obsah výpisu z knihy životných partnerstiev.

K bodu 14

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 15

Uvedie ženského mena bez koncovky slovenského prechýľovania sa rovnako týka aj potvrdenia o uzavretí životného partnerstva alebo zrušení životného partnerstva.

K bodu 16

Okruh osôb oprávnených žiadať o vyhotovenie úradného zápisu s menom zomretej osoby v pôvodnom znení sa rozširuje aj o životného partnerku alebo partnerku.

K bodu 17

Zápis osvojenia cudzinca staršieho ako 18 rokov sa zapisuje do matriky aj v prípade, ak žije v životnom partnerstve so štátnym občanom SR, ak sa v dôsledku osvojenia zmenilo jeho priezvisko.

K bodu 18

Upravuje sa postup vyhotovenia potvrdenia o uzavretí alebo zrušení životného partnerstva v prípade cudzincov.

K bodu 19

Nemožnosť zápisu do slovenskej matriky sa rovnako ako v prípade manželstva viaže aj na životné partnerstva.

K bodu 20 a 22

Upravuje sa postup pri zápise do osobitnej matriky.

K bodu 23 a 25

Požadované doklady pre účely uzavretia manželstva sa rozširujú aj o doklady týkajúce sa životného partnerstva.

K bodu 26

Zakotvujú sa podrobnosti postupu pred uzavretím životného partnerstva, ako aj pred jeho zrušením. Pre účely uzavretia životného partnerstva bude potrebné vyplniť predpísané tlačivo a predložiť ho matričnému úradu, obdobne ako v prípade manželstva. Osobitne sa upravuje rozsah dokladov, ktoré predkladá štátny občan Slovenskej republiky a osobitne rozsahu dokladov, ktoré predkladá cudzinec. O uzavretí alebo zrušení životného partnerstva sa vyhotovuje zápisnica, ktorá obsahuje zákonom stanovené náležitosti.

K bodu 27

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 28

Rozširuje sa úprava príslušnosti aj na prípady uzatvorenia životného partnerstva.

K bodu 29

Legislatívno-technická úprava.

Čl. X

K bodu 1

Vzhľadom na skutočnosť, že vo viacerých krajinách sveta sú uzákonené registrované/životné partnerstvá alebo obdobná forma partnerských zväzkov odlišná od manželstva a zároveň v súlade s navrhovanou právnou úpravou môžu životné partnerstvo uzavrieť aj osoby, ktoré nie sú občanmi alebo občiankami Slovenskej republiky, je potrebné upraviť aj kolízne normy pre uzavretie životného partnerstva a zánik životného partnerstva.

Čl. XI

Navrhuje sa stanoviť účinnosť zákona na 1. januára 2023 vzhľadom na dĺžku legislatívneho procesu a prípravu matrík na uzatváranie životných partnerstiev.

